

CERCETĂRI PRIVIND FURNIZAREA DE EDUCAȚIE ȘI FORMARE VOCAȚIONALĂ ÎN CADRUL CATEGORIILOR DEFAVORIZATE, PRECUM ȘI PENTRU PREGĂTIREA TINERILOR ANTREPRENORI

RESEARCH ON THE PROVISION OF VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING FOR DISADVANTAGED CATEGORIES AND ON THE TRAINING OF YOUNG ENTREPRENEURS

POPA Bianca Alexandra

Facultatea: FIIR, Specializarea: Inginerie Economică Industrială, Anul de studii: IV, e-mail:
popabianca11@yahoo.com

Conducător științific: Ș.l.dr.ing. **Ioan-Cristian TARBĂ**

REZUMAT: Obiectivul general al lucrării este constituit de facilitarea accesului la locuri de muncă pentru persoanele de etnie romă, persoane din mediul rural, persoane vulnerabile sau șomeri pe termen lung prin furnizarea de măsuri active personalizate pentru creșterea nivelului de competențe. De asemenea, această lucrare are ca scop, stimularea integrării pe piața forței de muncă a persoanelor din grupurile vulnerabile și a combaterii sărăciei, prin înființarea de întreprinderi sociale și crearea de noi locuri de muncă.

ABSTRACT: The general objective of the paper is to facilitate access to employment for the Roma people, people from countryside, vulnerable people or the long-term unemployed by providing personalized vocational education and training to get and improve their skills. This paper also aims to stimulate the integration into the labor market of people from vulnerable groups and combat poverty, by setting up social enterprises and creating new jobs.

CUVINTE CHEIE: formare profesională, categorii defavorizate, cursuri de calificare, antreprenor, competențe

1. Introducere

Am analizat mediul rural din zona Sud Muntenia, în județele Dâmbovița, Prahova, Giurgiu și Călărași. Analiza pieței muncii din zona de implementare a fost realizată în vederea evidențierii a unei serii întregi de nevoi complexe cu privire la situația Grupului Țintă (format din persoane de etnie romă, persoane din mediul rural, șomeri pe termen lung etc.) și a angajatorilor din cele 4 județe menționate mai sus. Am ales aceste județe deoarece acestea au fost considerate a fi importante pentru sectorul construcții [1], [4].

Privind diversitatea ocupațiilor înregistrate ca fiind în nevoie în rândul angajatorilor și structura Grupului Țintă, soluția propusă vizează cursuri de calificare considerate a fi ușor asimilate ulterior de către piața muncii din sectorul construcții [4].

Totodată, am analizat dezvoltarea economiei sociale în vederea creșterii oportunităților de angajare pentru grupurile vulnerabile, locuri de muncă, ce vor fi ocupate de către persoane care își au domiciliul sau reședința în mediul urban sau rural din regiunea Vest, în județele Arad, Timiș, Hunedoara, Caraș-Severin. Soluția propusă în acest caz se rezumă la derularea unui program de formare antreprenorială specifică, a unui program de dezvoltare a capacității și abilităților acestora în diferite domenii relevante, în concordanță cu caracteristicile și nevoile Grupului Țintă vizat, dar și cu cerințele pieței muncii, furnizarea de servicii personalizate de consiliere în vederea implementării planurilor de afaceri și prin sprijinirea înființării și demarării funcționării unor întreprinderi ce vor implementa planurile de afaceri realizate de către Grupul Țintă (format din persoane fizice cu vârste peste 18 ani, cu studii medii/universitare/postuniversitare) [1].

2. Stadiul actual

Strategia Națională de Ocupare a Forței de Muncă 2014-2020 își propune să impulsioneze eforturile de a atinge ținta de ocupare stabilită de România pentru anul 2020, și anume o rată de ocupare de 70% pentru populația în vârstă de 20-64 printr-o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii prin găsirea unor mijloace pentru a crea noi locuri de muncă [2].

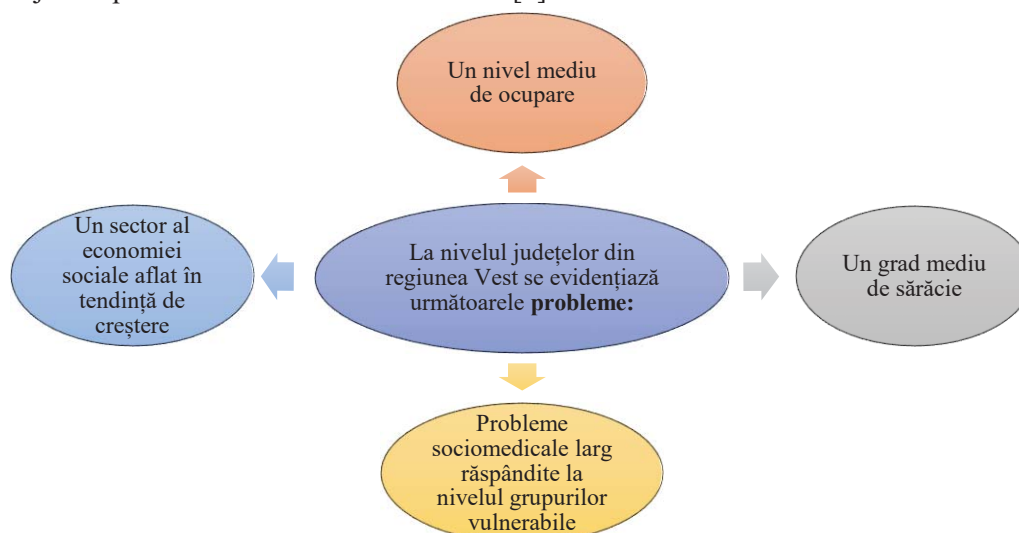

Fig. 1. Probleme evidențiate la nivelul județelor din regiunea Vest

În anul 2012, conform Atlasului Economiei Sociale (2014, IES), în regiunea Vest, se evidențiau 3.723 organizații de economie socială, în care erau angajate 11.533 persoane. Această regiune a generat venituri din economia socială sub media națională, însă toți indicatorii au înregistrat un trend crescător în 2012 comparativ cu 2011 [2].

Tabelul 1. Evidența întreprinderilor sociale pe regiuni

Conform Registrului unic de evidență a întreprinderilor sociale - actualizat în Octombrie 2018, publicat de ANOFM:						
Cele mai multe întreprinderi sociale sunt înființate în regiunea Nord-Vest (27%)	Întreprinderi înființate în Centru (16%)	Întreprinderi înființate în Nord - Est (14%)	Întreprinderi înființate în Sud - Est (14%)	Întreprinderi înființate în Sud Muntenia (11%)	În Sud - Vest Oltenia sunt înregistrate doar 10 întreprinderi sociale	În Vest sunt înregistrate doar 7 întreprinderi sociale

Deși spiritul antreprenorial în regiune este mai dezvoltat decât la nivel național, există totuși un număr redus de IMM-uri (23.5 IMM-uri la 1.000 loc., indicator aflat la jumătatea mediei europene) iar afacerile mici tind să nu supraviețuiască [2].

Economia socială este un domeniu insuficient exploatat, dar mai ales unul care nu beneficiază încă de atenția necesară în raport cu potențialul semnificativ pentru suportul acordat grupurilor vulnerabile. În acest context, economia socială are rolul de a schimba fundamental mecanismul intervenției de solidaritate unidirecțională, prin promovarea inițiativelor de afaceri care implică solidaritate reciprocă între promotorii acesteia, pe baza unui sistem de valori în care procesul decizional democratic acordă prioritate ființei umane și nu capitalului.

3. Studii de caz

În prezent, fac parte dintre angajații unei firme care se ocupă cu derularea a două proiecte europene, ce au ca scop furnizarea de educație și formare vocațională în cadrul categoriilor defavorizate.

Unul dintre proiecte are denumirea “CROIM VIITORUL”, obiectivul general al acestui proiect fiind constituit de facilitarea accesului la locuri de muncă pentru 504 persoane, în special pentru persoanele de etnie romă, persoane din mediul rural, persoane ocupate în agricultura de subzistență și semi-subzistență, persoane vulnerabile sau șomeri pe termen lung prin furnizarea de măsuri active personalizate pentru creșterea nivelului de competențe. În cadrul proiectului este vizată realizarea de cursuri de formare profesională de tip calificare pentru 504 persoane cu următoarea structură:

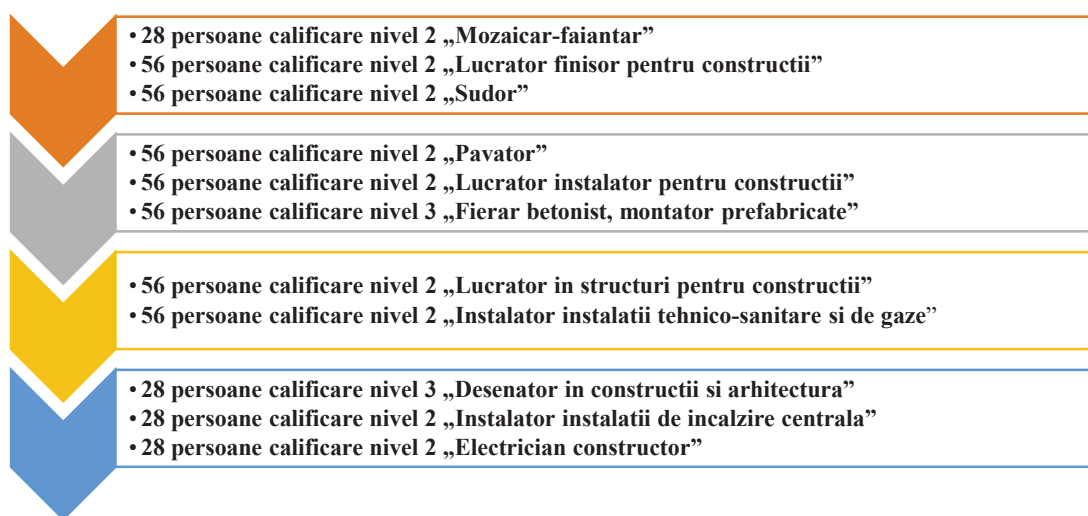

Fig. 2. Numărul de persoane necesar pentru fiecare tip de curs de formare profesională

Proiectul se implementează în mediul rural din zona Sud Muntenia, în județele Dâmbovița, Prahova, Giurgiu și Călărași și va viza 504 persoane din această regiune. Analiza pieței muncii din zona de implementare realizată în vederea scrierii cererii de finanțare a evidențiat o serie întreagă de nevoi complexe cu privire la situația GT și a angajatorilor din cele 4 județe. Proiectul vizează 4 județe din regiunea Sud Muntenia, județe considerate a fi importante pentru sectorul construcții [1].

Metodologia de analiză realizată pentru identificarea nevoilor angajatorilor a vizat aplicarea de chestionare în județele Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Prahova. Analiza a vizat identificarea, caracterizarea și interpretarea indicatorilor specifici pieței muncii regăsiți în statisticile promovate de INS. Aplicarea chestionarelor către angajatori a fost realizată ținând cont de sectoarele abordate în cadrul proiectului, în cazul de față, sectorul construcțiilor. Chestionarul aplicat în relația cu angajatorii a avut următoarele obiective: identificarea caracteristicilor angajatorului care a completat chestionarul – activitate, mediu de desfășurare a activității, situația forței de muncă, intenția de a angaja [1].

Toate cele 504 persoane din GT vor beneficia de măsuri integrate, participând la activități de consiliere, de formare profesională de tip calificare și de mediere a muncii [1].

Una dintre activitățile cele mai importante ale proiectului este cea de informare și consiliere, furnizată celor 504 persoane ce aparțin GT, ce are rolul de a furniza întregul set de informații specifice pieței muncii, de a motiva membrii GT în vederea reintegrării sociale și pe piața muncii dar și de a identifica profilul și deficitul de informații și competențe pe care îl are GT. O altă activitate a proiectului se referă la formarea profesională de tip calificare, la care vor participa 504 persoane, având rolul de a furniza GT competențe care înregistrează o cerere pe piața muncii și care asigură accesul la un loc de muncă și la potențialul de dezvoltare a carierei. Printre ultimele activități ale proiectului se numără activitatea de mediere a muncii pentru 504 persoane ce aparțin GT, vizând doar 252 dintre acestea care vor beneficia la final de un loc de muncă prin intermediul măsurilor de mediere a muncii [1].

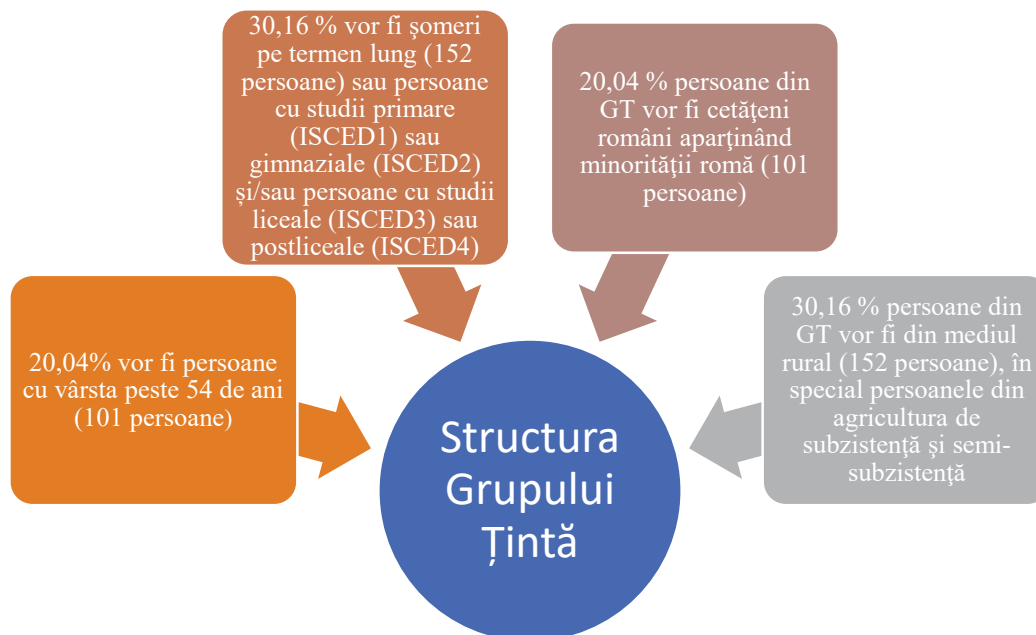

Fig. 3. Structura Grupului Țintă

Cel de-al doilea proiect are denumirea “SPRIJIN PENTRU ÎNFIINȚAREA DE ÎNTREPRINDERI SOCIALE IN REGIUNEA VEST”. Obiectivul general al proiectului constă în creșterea numărului de structuri ale economiei sociale cu 21 de entități ce vor fi înființate în mediul rural al Regiunii Vest (Județele Arad, Timiș, Hunedoara, Caraș-Severin) și în care vor fi angajate 105 persoane.

Soluția adoptată în cadrul proiectului este aceea de a dezvolta o rețea de întreprinderi sociale care să co-participe la dezvoltarea economiei sociale la nivelul județelor menționate. Întreprinderile sociale sunt înființate de către persoane care au o cunoaștere directă a mediului de afaceri și a corelației cu obiectivele sociale de incluziune socială a grupurilor vulnerabile și sunt familiarizate cu realizarea unor afaceri sociale. În acest sens, se susține soluția de informare, recrutare și selectare a 101 persoane care doresc să înființeze întreprinderi sociale pentru a participa la cursuri de formare în domeniul economiei sociale și de formare de competențe în domeniile relevante pentru acestea, pentru a primi sprijin în elaborarea planurilor de afaceri de către Grupul Țintă, precum și pentru 21 de persoane în a beneficia în mod efectiv de implementarea planurilor de afaceri selectate prin proiect (consiliere, asistență juridică, monitorizare, stimularea participării la parteneriate) [1].

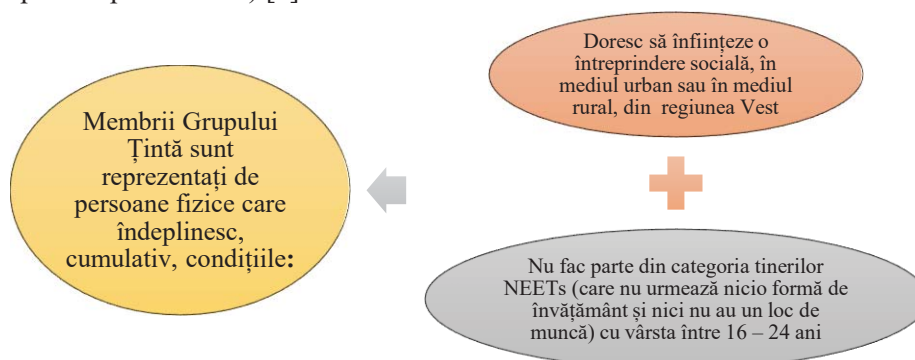

Fig. 4. Structura Grupului Țintă

Conform Global Entrepreneurship Monitor 2015 Global Report, în România, rata activității antreprenoriale în stadiu incipient este de 10,8%, fiind vorba de procentul din populația activă care a făcut

ceva pentru demararea unei afaceri (a strâns bani, a elaborat un plan de afaceri, a demarat procedurile de înființare a unei companii etc.) sau care are deja o companie cu o vechime de pana la 3,5 ani. Conform studiului “A Pilot Profile of Social Entrepreneur (Tigu G., Iorgulescu M-C., Ravar A.S. and Lile R., 2014, Amfiteatru Economic, 17(38), pp. 25-4) - Majoritatea intervievaților au declarat ca s-au decis să dezvolte o organizație de economie socială deoarece au simțit întotdeauna că misiunea lor este să schimbe ceva în lume. S-a identificat un consens asupra faptului că, după identificarea mai multor probleme în comunitate și a unei lipse de inițiativă de a le rezolva, intervievații au simțit că ceva trebuie făcut pentru a schimba situația de fapt. Drept urmare, antreprenorii sociali intervievați au decis sa dezvolte o întreprindere socială conduși de pasiunea și dorința puternică de a aduce un impact pozitiv asupra comunității lor. Toți respondenții au recunoscut că înființarea unei întreprinderi sociale a fost văzută drept o șansă de a se dezvolta profesional și de a obține independență financiară, chiar dacă obținerea profitului nu a fost obiectivul și motivația principală, ceea ce este în concordanță cu definițiile antreprenorului social menționate în recenzia literaturii de specialitate” [3].

Impactul proiectului asupra Grupului Țintă este concret, vizibil, realist și cuantificabil și aduce acestora beneficii care nu ar putea exista fără implementarea proiectului. Populația regiunii de implementare va fi mult mai informată și implicată activ, întrucât va cunoaște problemele cu care se confruntă comunitățile și în special grupurile vulnerabile care au nevoie de sprijin pentru a ieși din sărăcie și excluziune socială. Toate acestea se pot realiza prin dezvoltarea economiei sociale în România, așa cum este dezvoltată în alte state membre ale Uniunii Europene. Prin acțiunile realizate în sprijinul sustenabilității proiectului, pe termen lung, impactul celor 21 de întreprinderi de economie socială va fi mult mai amplu [3].

Principalele probleme care justifică intervențiile legate de aceste proiecte vizează nevoia GT de a avea acces la oportunitățile oferite de piața muncii, de a avea oportunități de dezvoltare a carierei și de a avea un venit care să contribuie la reducerea sărăciei dar și o viață decentă [4]. Voi enumera mai jos, câteva exemple de astfel de probleme:

Fig. 5. Exemple de probleme apărute la nivelul Grupului Țintă

Pentru problemele identificate nici autoritățile publice locale, nici ONG-urile sau alți actori de pe piața muncii și din societate nu au găsit încă suficiente soluții [4]. Totodată, din analiza nevoilor realizată au reieșit următoarele:

Fig. 6. Concluzii în urma efectuării analizei nevoilor

Aspectele enumerate reprezintă o prioritate pentru membrii grupului țintă vizat care au dorința de a deveni antreprenori, de a soluționa probleme sociale la nivel de comunitate pe care din poziția de angajat sau șomer nu le pot rezolva, de a crea locuri de muncă și pentru alte persoane și de a dezvolta sectorul economiei sociale în zonele unde locuiesc.

4. Concluzii

Concluzionând, sunt de părere că aceste proiecte sunt unele inovative deoarece vin să rezolve un set de probleme de maximă importanță pentru piața muncii, cum ar fi: necorelarea cererii cu oferta de forță de muncă, reducerea șomajului și a sărăciei pentru persoane fără un loc de muncă și persoane care provin din grupuri vulnerabile dar și reducerea deficitului de forță de muncă resimțit de angajatori.

Grupul Țintă al proiectelor a fost ales în urma campaniilor de informare a publicului interesat prin realizarea de evenimente de tip workshop/seminarii/conferințe prin care le-a fost prezentat, în special persoanelor vulnerabile, oportunitățile pe care le oferă proiectul.

În urma cursurilor la care Grupul Țintă a participat, membrii acestuia vor dobândi și dezvolta cunoștințe, abilități și capacități necesare pentru ocuparea unui loc de muncă sau chiar pentru înființarea unei întreprinderi de economie socială. Aceste programe de instruire au rol în formarea profesională și integrarea persoanelor vulnerabile în direcția dezvoltării profesionale, a perspectivei ocupării unui loc de muncă, a integrării sociale, a creșterii calității vieții.

Persoanele înscrise în acest proiect vor beneficia de servicii de consiliere personalizate, care vor completa cunoștințele și aptitudinile dobândite la cursurile de formare, având un rol de motivare și sprijinire în inițierea unui drum către succes.

5. Bibliografie

- [1]. Documentație preluată din cadrul firmei S.C. HURAD AB S.R.L
- [2]. *** <https://adrvest.ro/ghidul-solicitantului-conditii-generale-de-accesare-a-fondurilor-in-cadrul-por-2014-2020/> , accesat la data de 13.04.2020
- [3]. *** <https://www.fonduri-ue.ro/pocu-2014> , accesat la data de 15.04.2020
- [4]. *** <https://www.fonduri-ue.ro/poad-2014> , accesat la data de 21.04.2020